

[Landbrugsministeren.]

en overvejende Del af de 2 Mill. Kr., og det vil jo sige, at hvis ikke der bevilges et yderligere Beløb, vil det i mange Amter i Løbet af ret kort Tid blive saaledes, at man ikke kan arbejde videre. Det foreslaas derfor ogsaa her i Lovforslaget, at Beløbet paa de 10 Mill. Kr. forøges med andre 10 Mill. Kr. Jeg skal tilføje, at ved de Akkorder, der er indgaaet, har man opnaaet en saa stærk Nedsækering af Gældsbyrden som $\frac{3}{4}$ af det bortakkorderede Beløb. Det vil altsaa sige, at de Akkordlaan, der er bevilget, udgør saadant noget som 20—25 pCt. af de bortskaarne Gældsbeløb. Det er jo ikke noget ringe Millionbeløb, som Landbruget her er kommet af med ved Opnaaelse af disse Akkorder paa godt og vel 5 Mill. Kr.

Jeg har ved Sagens Behandling tidligere udtalt angaaende Beløbet de 10 Mill. Kr., at det var min Overbevisning, at hvis Arbejdet med Akkorder vilde fortsætte, hvis der vilde opnaas gode Resultater — og det vil der jo opnaas, naar Priserne paa Landbrugsprodukter bliver ved at holde sig paa det lave Niveau, som vi har —, saa vilde det sikkert blive nødvendigt for os at tage Konsekvensen af det, vi har begyndt, og bevilge et yderligere Beløb, idet man jo selvfølgelig ikke kan afvise de Landbrugere, som med stort Arbejde og store Anstrengelser har holdt det gaaende i de sidste Par Aar under Krisen, men som nu ikke kan klare sig længere, men søger Akkord, og sige: Nu maa I klare jer, naar man har givet sit Bidrag til Gennemførelse af Akkord for dem, der har opgivet paa et tidligere Tidspunkt. Derfor maa jeg mene det rigtigst og forsvarligt og en Forpligtelse for Regering og Rigsdag, at man fortsætter ved, at man stiller et yderligere Beløb til Raadighed.

Den anden Fremgangsmaade, jeg nævnte, hvorved man kan lette den aarlige Rentebyrde for Landbruget, er den, man kalder Indførelse af Moratorium eller Indefrysning af den Gæld, der ligger udover Ejendomsværdierne og Muligheden for Forrentning med de nuværende Priser. Det foreslaas her i Lovforslaget, at et saadant Moratorium kan gives for 3 Aar. Det vil betyde, at Kreditorerne i den Tid for den Gæld, der ligger udover Ejendomsværdierne, ikke kan opsige deres Tilgodehavender, ikke kan forlange dem afdraget og kun kan forlange dem forrentet i Forhold til den eventuelle Prisstigning paa de vigtigste Landbrugsprodukter.

Lovforslaget er formet saaledes med

Hensyn til det sidste Punkt, at Forrentningsforpligtelsen indtræder automatisk med Prisstigningen for Smør og Flæsk. Naar jeg kun har mødt Smør- og Flæskepriser, men ikke Bygpriser, saadan som det er gjort i Forslaget om Statshusmændenes Rentebetaling, saa er det for det første, fordi man jo i den gældende Lov har den Bestemmelse angaaende en saadan mindre Indefrysning eller Moratorium, hvor man regner med Smør- og Flæskeprisernes Stigning, men ogsaa fordi jeg mener, der er saglig Begrundelse for det, idet Bygprisen og Kornpriserne i det hele taget, hvad enhver ved, der kender lidt til de Forhold, i Regelen er de Landbrugspriser, der stiger først og paa et noget tidligere Tidspunkt end Smør- og Flæskepriserne, og det vil, hvis man sætter Forrentningsforpligtelsen i Forhold til Bygprisernes Stigning, kunne betyde, at saa vilde der være mange Landmænd, som vilde komme til at svare en højere Rente, end der faktisk svarer til deres Indtægter. Det gælder navnlig for de mindre Landbrugere, hvis Indtægt først og fremmest er afhængig af, hvilke Priser der opnaas paa Smør og Flæsk.

Derfor tror jeg, at det, for at være paa den sikre Side, og for at Forrentningsforpligtelsen saa nøje som muligt kan følge Indtægtsstigningen i Landbruget, er det rigtigste, at man nøjes med at sætte Forpligtelsen i Forhold til Smør- og Flæskeprisernes Stigning. De vigtigste Bestemmelser i Lovforslaget findes bl. a. i § 1, der gaar ud paa, at:

„enhver Ejer af en Landbrugsejendom, der opfylder Betingelserne for at kunne opnaa Tvangsakkord i Henhold til Loven om Tvangsakkord udenfor Konkurs af 14. April 1905, og som har gjort forgæves Forsøg paa at opnaa frivillig Akkord med sine Kreditorer ved Benyttelse af Lov Nr. 142 af 28. April 1931 med senere Tillægslove, kan, naar han godtgør, at han trods rimelige Bestræbelser ikke har kunnet tilvejebringe Midler til Fulddestgørelse af sine Kreditorer, anmode om Moratorium for et Tidsrum af 3 Aar saavel med Hensyn til den Pantegæld, der overstiger Ejendomsskyldværdien med Tillæg af Værdien af Besætning og Inventar, som med Hensyn til den ham blot personlig paahvilende Gæld, jfr. dog § 3, 2. Stk.“

Det sidste er en Indskrænkning i dette Krav om Moratorium, hvorefter Landmænd, hvis Gæld overstiger Ejendommens Værdi,